

T.C.
BAŞBAKANLIK
Kanunlar ve Kararlar Genel Müdürlüğü

Sayı : B.02.0.KKG 0.10/101-24 /599

11/02/2010

Konu : Kanun Tasarısı

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Bayındırlık ve İskan Bakanlığı'na hazırlanan ve Başkanlığınıza arzı Bakanlar Kurulu'nca 1/2/2010 tarihinde kararlaştırılan "Kooperatifler Kanunu ile Bazı Kanun ve Kanun Hükmünde Kararnamelerde Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Tasarısı" ile gerekçesi ilişikte gönderilmiştir.

Gereğini arz ederim.

Recep Tayyip ERDOĞAN
Başbakan

EKİ

- 1- Kanun Tasarısı
- 2- Gerekçe (Genel-Madde)

T.C.M.M. BAŞKANLIĞI				
Yük. Komisyon	Genel Kurul			
Genel Komisyon	Bayındırlık ve İskan Bakanlığı			
Tarih: 24 Şubat 2010		F. No: 1/811		
Md.Y.	Müdür	D.Bsk.	G.Sek.Y.	Gen.Sek.
16	KUM			
BASKAN				

GENEL GEREKÇE

Yapı kooperatifleri, temel kuruluş amacına uygun olarak, plânlı ve bilinçli olarak ele alındığında, kendi imkânlarıyla, bulunduğu bölgenin, konut, sanayi ve benzeri ihtiyaçlarının karşılanması ve başta inşaat sektörü olmak üzere ülke ekonomisine kazandırdığı ivme gibi birçok olumlu katkılar sağlamaktadır.

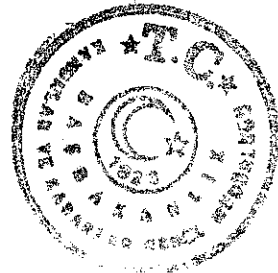
Özellikle, konut yapı kooperatiflerinin, ülkemizdeki konut sunumunda açığın kapatılmasında ve özellikle dar ve orta gelirli vatandaşların konut sahibi olmasında önemli rolü bulunmaktadır. Ayrıca, son dönemlerde küçük sanayi ve ticaret alanlarının da bu yöntemle oluşturulması eğilimi görülmektedir. Ancak, günümüzde birçok yapı kooperatifinde, bilinçli veya bilinçsiz olarak alınan kararlar ve imar mevzuatı yönünden denetim eksikliği neticesinde, imar mevzuatına aykırı uygulamalar hem üyeler bakımından mağduriyete hem de sağlıklı yapılaşma ve şehircilik ilke ve esasları bakımından mahzurlara sebep olmaktadır.

Bu bağlamda, yapı kooperatiflerinin, bölgenin nazım ve stratejik gelişme planlarına göre belirlenen konut, sanayi ve benzeri arazi kullanım kararlarına uygun alanlarda kurulması ve yapılaşmaların sosyal donatı alanları, altyapı gibi hizmetlerle birlikte imar mevzuatına uygun olarak tamamlanması sağlandığında planlı kentleşme sürecinde de etkin rol oynayacakları açıktır.

Arazi tahsisi de dahil olmak üzere, planlamadan projelendirmeye, ruhsattan kat mülkiyetine geçiş ve kooperatifin feshine kadar geçen süreçte, yapı kooperatiflerinin, mahallî teşkilâtları da bulunan merkezî idare birimince sürekli kontrol altında tutulmasıyla; vatandaşların kooperatiflere olan güveninin yeniden kazandırılması, dar gelirli konut sahibi olması, ilk tesis maliyetinin yüksek olmasından dolayı ticarî faaliyetlere katılamayan vatandaşların ticarî faaliyetlere katılmasının özendirilmesinin gerçekleşeceği değerlendirilmektedir.

Belirtilen sebeplerle, yapı kooperatiflerine ilişkin görevlerin, yapılaşma ve şehircilik ile ilgili görevleri yapmak ile görevli Bayındırlık ve İskan Bakanlığınca yapılmasının uygun olacağı değerlendirilmiş ve bu görevlerin Bayındırlık ve İskan Bakanlığına devredilmesi amacıyla, 1163 sayılı Kooperatifler Kanunu, 180 sayılı Bayındırlık ve İskan Bakanlığının Teşkilat ve Görevleri Hakkında Kanun Hükmünde Kararname ve 3143 sayılı Sanayi ve Ticaret Bakanlığının Teşkilat ve Görevleri Hakkında Kanunda değişiklik yapılması öngörülmüştür.

Tasarı açıklanan gerekliliklerden dolayı hazırlanmıştır.

MADDE GEREKÇELERİ

MADDE 1- Madde ile, 1163 sayılı Kooperatifler Kanununun ek 1 inci maddesinde değişiklik yapılmak suretiyle, yapı kooperatifleri ve üst kuruluşları bakımından ilgili bakanlığın Bayındırlık ve İskan Bakanlığı olduğu hususu hükme bağlanmaktadır.

MADDE 2- Madde ile, 180 sayılı Bayındırlık ve İskan Bakanlığının Teşkilat ve Görevleri Hakkında Kanun Hükmünde Kararnamenin 2 nci maddesinde değişiklik yapılmak suretiyle, yapı kooperatifleri ve üst birlikleri ile ilgili görevlerin Bayındırlık ve İskan Bakanlığınca yapılması öngörülmektedir.

MADDE 3- Madde ile, yapı kooperatifleri ve üst birlikleri ile ilgili görevlerin Bayındırlık ve İskan Bakanlığının ana hizmet birimlerinden Teknik Araştırma ve Uygulama Genel Müdürlüğünce yapılması hükme bağlanmaktadır.

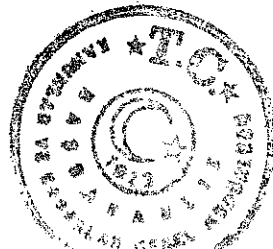
MADDE 4- Ülkemizde, Sanayi ve Ticaret Bakanlığı ile Tarım ve Köyişleri Bakanlığının görev ve sorumluluk alanında 26 ayrı türde, 85.554 kooperatif faaliyet göstermekte olup bu kooperatiflerin yaklaşık 8.500.000 ortağı bulunmaktadır. Bu kooperatiflerden 12.474 adedi Tarım ve Köyişleri Bakanlığının, 73.080 adedi Sanayi ve Ticaret Bakanlığının hizmet alanında yer almaktadır.

Yapı kooperatifleri, planlı ve bilinçli olarak ele alındığında, kendi imkânlarıyla, bulunduğu bölgenin konut, sanayi ve benzeri ihtiyaçlarının karşılanmasına katkı sağlamaktadır. Ancak, günümüzde birçok yapı kooperatifinde, imar mevzuatına aykırı uygulamalar hem üyeler açısından mağduriyete hem de sağlıklı yapılaşma ve şehircilik ilke ve esasları bakımından problemlere sebep olmaktadır.

Belirtilen sebeplerle, yapı kooperatiflerine ilişkin görevlerin, yapılaşma ve şehircilik ile ilgili görevleri yapmakla görevli Bayındırlık ve İskan Bakanlığınca yapılmasının uygun olacağı değerlendirilmiş ve bu madde ile 3143 sayılı Sanayi ve Ticaret Bakanlığının Teşkilat ve Görevleri Hakkında Kanunun 2 nci maddesinde değişiklik yapılmak suretiyle, yapı kooperatifleri ile ilgili görevler, Bayındırlık ve İskan Bakanlığına devredilmek üzere, Sanayi ve Ticaret Bakanlığının görevleri arasından çıkarılmıştır.

MADDE 5- Madde ile, yapı kooperatifleri ile ilgili görevler, Sanayi ve Ticaret Bakanlığının ana hizmet birimlerinden olan Teşkilatlandırma Genel Müdürlüğünün görevleri arasından çıkarılmıştır.

GEÇİCİ MADDE 1- Madde ile; Kanunun yürürlüğe gireceği tarihe kadar yapı kooperatifleri ile ilgili olarak Sanayi ve Ticaret Bakanlığınca yapılacak iş ve işlemler ile bunlara dair her türlü hak, yetki ve görevlerin, Bayındırlık ve İskan Bakanlığına devredilmesi; Bayındırlık ve İskan Bakanlığının, Kooperatifler Kanunu uyarınca yapılan iş ve işlemlerden dolayı Sanayi ve Ticaret Bakanlığının taraf olduğu işlemlerde ve sözleşmelerde taraf olacağı, açılmış ve açılacak olan davalarda kendiliğinden taraf sıfatını kazanacağı ve her türlü evrak ile dava dosyaları ve sair malzemenin devrine ilişkin usul ve esasların Bayındırlık ve İskan Bakanlığı ile Sanayi ve Ticaret Bakanlığınca müştereken belirleneceği öngörülmektedir.

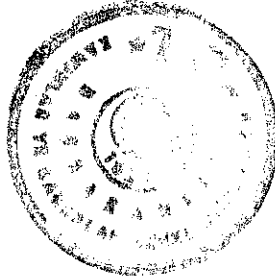

GEÇİCİ MADDE 2- Yapı kooperatifleri ile ilgili olarak Sanayi ve Ticaret Bakanlığınca yürütülen iş ve işlemlerin hacmi göz önüne alındığında, bu görevlerin olması lâzım gelen şekilde yapılmasının temini için, Bayındırlık ve İskan Bakanlığının personel ve teşkilat yapısının hazır hâle getirilmesinin belirli bir zaman alacağı değerlendirilmektedir.

Bu nedenle madde ile, söz konusu görevlerin yapılmasında herhangi bir aksaklığa sebebiyet verilmemesi bakımından, Bayındırlık ve İskan Bakanlığının personel ve teşkilat yapısı hazır hâle getirilinceye kadar, bu görevleri evvelce Sanayi ve Ticaret Bakanlığında yapan personelden hizmetine ihtiyaç duyulanların, her türlü özlük hakları saklı kalmak kaydıyla, Kanunun yürürlük tarihinden itibaren bir yıl süre ile Bayındırlık ve İskan Bakanlığı emrinde geçici olarak görevlendirilmesi öngörülmektedir.

MADDE 6- Yürürlük maddesidir.

MADDE 7- Yürütme maddesidir.

**KOOPERATİFLER KANUNU İLE BAZI KANUN VE KANUN HÜKMÜNDE
KARARNAMELERDE DEĞİŞİKLİK YAPILMASINA DAİR
KANUN TASARISI**

MADDE 1- 24/4/1969 tarihli ve 1163 sayılı Kooperatifler Kanununun ek 1 inci maddesinin ikinci fıkrası aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“İlgili bakanlık deyiminden, bu Kanun kapsamındaki tarımsal amaçlı kooperatifler ve üst kuruluşları için Tarım ve Köyişleri Bakanlığı, yapı kooperatifleri ve üst kuruluşları için Bayındırlık ve İskan Bakanlığı ve diğer kooperatifler ve üst kuruluşlar için ise Sanayi ve Ticaret Bakanlığı anlaşılır.”

MADDE 2- 13/12/1983 tarihli ve 180 sayılı Bayındırlık ve İskan Bakanlığının Teşkilat ve Görevleri Hakkında Kanun Hükmünde Kararnamenin 2 nci maddesinin birinci fıkrasına aşağıdaki bent eklenmiştir.

“r) Yapı kooperatifleri ve üst birlikleri ile ilgili olarak 1163 sayılı Kooperatifler Kanunu ve diğer kanunlar ile verilen görevleri yapmak, yapı kooperatifçiliğinin gelişmesini sağlayacak tedbirleri almak, bu kooperatifler ile üst birliklerinin kurulmasına, işleyişine, tasfiyesine ve denetlenmesine ve yapı kooperatiflerinin kuruluş kayıtlarının ve sicillerinin tutulmasına dair iş ve işlemleri yapmak, yaptırmak ve denetlemek.”

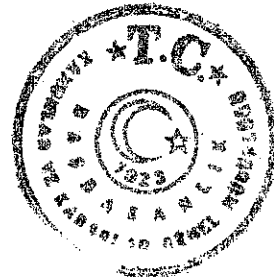
MADDE 3- 180 sayılı Kanun Hükmünde Kararnamenin 12 nci maddesinin birinci fıkrasının mülga (b) ve (c) bentleri aşağıdaki şekilde yeniden düzenlenmiştir.

“b) Yapı kooperatifleri ve üst birlikleri ile ilgili olarak Kooperatifler Kanunu ve diğer kanunlar ile Bakanlığa verilen görevleri ve yapı kooperatiflerinin ve üst birliklerinin kurulmasına, işleyişine, tasfiyesine ve denetlenmesine ilişkin iş ve işlemleri yapmak, yapı kooperatiflerinin kuruluş kayıtlarının ve sicillerinin tutulmasını sağlamak ve uygulamaları denetlemek,

c) Yapı kooperatifçiliğinin gelişmesi ve işleyişi ile ilgili tedbirler almak, kooperatiflere mali destek sağlanmasına yardımcı olmak, teknik destek sağlamak ve gerekli mevzuatı hazırlamak,”

MADDE 4- 8/1/1985 tarihli ve 3143 sayılı Sanayi ve Ticaret Bakanlığının Teşkilat ve Görevleri Hakkında Kanununun 2 nci maddesinin birinci fıkrasının (m) bendi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“m) Tarım ve Köyişleri Bakanlığına bağlı tarımsal amaçlı kooperatifler, tarım kredi kooperatifleri ve birlikleri ile yapı kooperatifleri ve üst birlikleri hariç olmak üzere, tarım satış kooperatifleri ve birlikleri ile genel hükümlere tabi kooperatiflerin ve birliklerin kuruluş, işleyiş ve denetimlerine ait işlem ve hizmetleri yürütmek,”

MADDE 5- 3143 sayılı Kanunun 13 üncü maddesinin birinci fıkrasının (a) bendi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“a) Tarım ve Köyışleri Bakanlığına bağlı tarımsal amaçlı kooperatifler, tarım kredi kooperatifleri ve birlikleri ile yapı kooperatifleri ve üst birlikleri hariç olmak üzere, tarım satış kooperatifleri ve birlikleri ile genel hükümlere tabi kooperatiflerin ve birliklerin kuruluş, işleyiş ve denetimlerine ait işlem ve hizmetleri yürütmek,”

GEÇİCİ MADDE 1- 1163 sayılı Kooperatifler Kanununun ek 1 inci maddesi uyarınca Sanayi ve Ticaret Bakanlığınca başlatılmış veya planlanmış iş ve işlemler ile bunlara dair her türlü hak, yetki ve görevler, Bayındırlık ve İskan Bakanlığına devredilmiştir. Bayındırlık ve İskan Bakanlığı, Sanayi ve Ticaret Bakanlığınca başlatılmış veya planlanmış iş ve işlemleri yürütmeye, bunlar hakkında yeni iş ve işlemler yapmaya, gerekli görülenleri tasfiye etmeye yetkilidir.

Bayındırlık ve İskan Bakanlığı; Kooperatifler Kanununun ek 1 inci maddesi uyarınca yapılan iş ve işlemlerden dolayı Sanayi ve Ticaret Bakanlığının taraf olduğu işlemlerde ve sözleşmelerde taraf olur ve bu Bakanlık leh ve aleyhine açılmış ve bu maddenin yürürlüğe girmesinden önce bu Bakanlık tarafından yapılmış olan iş ve işlemler sebebiyle açılacak olan davalarda kendiliğinden taraf sıfatını kazanır.

Bu madde ile devredilmesi öngörülen her türlü işleme ilişkin evrak ile dava dosyaları ve sair malzemenin devri, Bayındırlık ve İskan Bakanlığı ile Sanayi ve Ticaret Bakanlığınca müştereken belirlenecek usul ve esaslara göre gerçekleştirilir.

GEÇİCİ MADDE 2- Bayındırlık ve İskan Bakanlığının personel ve teşkilat yapısı, yapı kooperatifleri ile ilgili olarak bu Kanun ile verilen görevleri yürütmeye hazır hâle getirilinceye kadar, hizmetine ihtiyaç duyulan personel, her türlü özlük hakları saklı kalmak kaydıyla Sanayi ve Ticaret Bakanlığınca, Bayındırlık ve İskan Bakanlığı emrinde bu Kanunun yürürlük tarihinden itibaren bir yıl süre ile geçici olarak görevlendirilir.

T.C.
BAŞBAKANLIK
KANUNLAR VE KARARLAR
GENEL MÜDÜRLÜĞÜ

T/ 7

MADDE 6- Bu Kanun yayımı tarihinden itibaren altı ay sonra yürürlüğe girer.

MADDE 7- Bu Kanun hükümlerini Bakanlar Kurulu yürütür.

Eki

RECEP TAYYİP ERDOĞAN
BAŞBAKAN

 C. ÇİÇEK Devlet Bak. ve Başb. Yrd.	 B. ARINÇ Devlet Bak. ve Başb. Yrd.	 A. BABACAN Devlet Bak. ve Başb. Yrd.	 M. AYDIN Devlet Bakanı
 H. YAZIR Devlet Bakanı	 F. N. ÖZAK Devlet Bakanı	 M. Z. ÇAĞLAYAN Devlet Bakanı	 F. ÇELİK Devlet Bakanı
 E. BAĞIŞ Devlet Bakanı	 S. A. KAVAF Devlet Bakanı	 C. YILMAZ Devlet Bakanı	 S. ERGİN Adalet Bakanı
 M. V. SÖNÜL Millî Savunma Bakanı	 B. ATALAY İçişleri Bakanı	 A. DAVUTOĞLU Dışişleri Bakanı	 M. ŞİMŞEK Maliye Bakanı
 N. ÇELEBİ Millî Eğitim Bakanı	 M. DEMİR Bayındırlık ve İskan Bakanı	 İ. AKDAĞ Sağlık Bakanı	 B. YILDIRIM Ulaştırma Bakanı
 M. M. EKER Tarım ve Köylüleri Bakanı	 Ö. DİNÇER Çalışma ve Sos. G. v. Bakanı	 N. ERGÜN Sanayi ve Ticaret Bakanı	 T. YILDIZ En. ve Tab. Kay. Bakanı
 E. GÜNAY Kültür ve Turizm Bakanı	 V. EROĞLU Çevre ve Orman Bakanı		

Dosya No.

101-24
140